

BUCSU A HIVATALTÓL

Írta: ACZÉL BENŐ

1967. Feb. 23

Tizenkét évet töltöttem egy kormányhivatalban. Írásmunkával, de nem írással, mert természetesen, nem a magam, hanem a főnökeim nézeteit, stílusát kellett vállalnom. Ez nem írás, csak foglalkozás, de becsületes munka és megéltem belőle. De 12 év után elég volt és abbahagytam. Nem voltam kénytelen rá; a szabályok szerint még három évig maradhatam volna, de az én koromban — mint a mesében — három nap

egy esztendő és három év sokkal több lehet, mint egy élet. Szóval elbucsuztam a hivataltól. Barátaim, akikkel egymás mellett ültem 12 évig, kis ünnepélyt rendeztek számomra és ezen mondtam el én a magam bucsubeszédét.

Ezt a beszédet írom most ide, mert életfilozófiám eléggé fontos részét foglalja magában. Imé:

„Kedves barátaim, ha visszatekintek a közteket töltött tizenkét esztendőre, a Fészek egykori háznagyának, a huszas-harmincas éveiben Budapesten még sokat idézett Brucki bácsinak, legutósebbi mondása jut eszembe: „Az élet olyan, mint a lavina: egyszer föl, egyszer le.” Hát ilyen volt az életem ebben a hivatalban. Csak egy irányban nem: a barátság vonalán a lavina kezdettől fogva felfelé ment. Valami közületek pár héttel ezelőtt megkérdezte: mit érzel, ha elgondolom, hogy hamarosan itthagynom a hivatalt. Azt feleltem: hiszen tudja, hogy szentimentális ember vagyok, hát biztos, hogy könnyezni fogok minden második esztendőnkön. (Akkor osztják ki a csekketeket.) Kérdező barátom ezt a feleletet várta, tehát ezt feleltem neki. De nem mondtam igazat. Régi gyengém, hogy szeretem megtartani minden barátomat, és noha rengeteg barátom volt és van ma is, úgy vagyok vele mint a zsugori, aki bármennyi pénze van, minden fillértől nehezen válik meg.

E szívenvélyem szempontjából az elmúlt tizenkét év merleke eléggé kedvező. Sok barátot gyűjtöttem itt. Ezek közé nem számíthatom Nadányi Pált, aki már pontosan 43 éve gyűjteményem egyik legértékesebb darabja. De a többiek itt szerestem és ezek, a megmaradt régiekkel együtt remélhetőleg ki tudják elégíteni tultengő érzelmi étvágyamat a még hátralevő időre.

Szóval, nemcsak minden második esztendőnkön fogok könnyezni, hanem mindig, valahányszor eszembe jutnak a veletek töltött mindennapok, tréfás évődések, az igazított hangu viták, amelyek mindig elvont kérdések körül keletkeztek, sohasem személyi okokból.

És ha kérditek, mire voltam büszke az elmúlt tizenkét év alatt, ezt felelem: mindenkiről csak jót mondtam a háta mögött. A szemébe nem mindig, de akkor is vigyáztam, hogy amit mondok, ne fájjon. Ezt érdemnek tartom, mert mint harckobban edzett újságíró, a politikai meglehetős fegyvertárával rendelkezem. De sohasem voltam trigger-happy. Mindez öndicséretnek hangzik, de erről nem osztom az általános véleményét. Mindenki maga tudja legjobban, hogyan kellene őt dicsérni, tehát rá kellene bízni ezt a jobot. (The right man of the right place, — ahogy erre felel mondják.) Mert ami sok szépet ti mondtatok itt rólam, az egyszeri feleségre emlékeztet, aki a férje temetésén követelte, hogy bontsák fel a koporsót, mert az, akiről annyi jót mondtak, nem lehet az ő férje.

De megértém: dicsérni jöttetek engem, nem temetni. Viszont minden bucsu temetés is egy kicsit. Ti itt maradtok és folytatjátok a régi életet. Én megyek tovább, valahová, ahol kétségtelenül érvényes politikai kommentárjaink klasszikus mondata: „it remains to be seen.” Terveim a jövőre abban az elvben foglalhatók össze, amelyet egykor így fogalmaztam meg: „Nincs nevetesebb, mint ha valaki ifjú korában életbölcs és vénkorában ambiciózus.” Hát majd igyekszem életbölcs maradni. Ezzel bucsuzom a remélhetőleg gyakori viszontlátásig.”

Eddig tart a beszéd. Csak mikor befejeztem, vettem észre, hogy körülbelül ezt mondtam; amikor 28 évvel ezelőtt Budapesten elbucsuztam az Esti Kurir szerkesztőségétől. És valószínűleg ugyanezt mondtam volna, ha bucsubeszéddel váltam volna meg Magyarországtól. Az ember nem asztaltól, földtől, várostól bucsuzik, hanem emberektől, akikkel valahol összeismerkedett és akiket megszeretett. Tudjátok-e, mi a haza? Az a hely, ahol a legtöbb embert ismertük és szerettük.

Ezért a felismerésért — amivel sokan nem foglalkoznak egyetértően — tartottam érdemesnek hivatali bucsubeszédemet olvasóinkkal megismertetni.

Aczél Benő